

ЗООТЕХНІЧНА ОЦІНКА СВИНОМАТОК, ВИРОЩЕНИХ ЗА РІЗНИХ УМОВ

Ю.В. Засуха, доктор сільськогосподарських наук, професор
С.М. Грищенко, кандидат сільськогосподарських наук
М.В. Кузьменко, аспірант*

Подано основні результати досліджень з вивчення продуктивності відгодівельного молодняку свиней, отриманого у другому опоросі від свиноматок, яких при вирощуванні утримували за різних технологічних умов. Встановлено, що вирощування свиноматок на повністю щільній підлозі та на глибокій незмінюваній підстилці порівняно з утриманням на частково щільній підлозі, сприяє підвищенню показників продуктивності отриманого від них потомства.

Свиноматки, умови утримання, продуктивність, відгодівельний молодняк.

Україна традиційно належить до території з розвиненим свинарством. Ця галузь є однією з ключових у сільському господарстві країни. Однак попри надзвичайну важливість галузі для вітчизняної економіки, фактичний стан її впродовж останніх років не відповідає потенційним можливостям.

Основні напрями інтенсифікації свинарства і отримання високоякісної свинини пов'язані з підвищенням швидкості росту при вирощуванні і відгодівлі свиней, а також збільшенням конверсії корму та виходу продукції від кожної голови [1].

Першочергове значення для поголів'я свиней має величина технологічної групи, щільність розміщення поголів'я, температура приміщення, чистота і вологість повітря, рівень освітленості, конструкція станків, технічний стан підлоги тощо. Відповідність усіх елементів зовнішнього середовища фізіологічним потребам організму і створює сприятливі умови для утримання тварин.

---

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор Ю.В. Засуха

© Ю.В. Засуха, С.М. Грищенко, М.В. Кузьменко, 2012

Дані дослідників [3,6] свідчать, що продуктивність тварин на 70–80 % залежить від годівлі та умов утримання і лише на 20–30 % – від їх генетичних можливостей. Ріст і умови утримання свиноматок при вирощуванні в подальшому також позначаються і на відгодівельних якостях отриманих від них тварин [5,7]. Аналіз результатів досліджень вітчизняних та іноземних вчених свідчить про те, що вплив умов утримання свиноматок на продуктивність отриманого від них відгодівельного молодняку ще недостатньо вивчений.

Мета дослідження – вивчення продуктивності відгодівельного молодняку свиней, отриманого від свиноматок, які вирощувалися за різних умов утримання.

Матеріали і методика дослідження. Дослідження проводили в умовах ТОВ «Дніпро-гібрид» П'ятихатського району Дніпропетровської області. Для їх проведення було відібрано у 2-місячному віці 150 ремонтних свинок великої білої породи, з яких сформували три групи, по 50 голів у кожній.

У контрольній групі свині утримувалися на частково щілинній підлозі, де 70 % становила суцільна бетонна підлога, а 30 % – щілинна. У другій дослідній групі тварин утримували на повністю щілинній підлозі. Свинки третьої дослідної групи утримувалися на глибокій незмінюваній підстилці. Підстилковим матеріалом слугувала солома, яку додавали кожного дня, з розрахунку 0,8 кг/гол. Площа станків, в яких утримували піддослідних тварин, була однаковою, і з розрахунку на 1 голову становила 1,7 м².

Параметри мікроклімату приміщення, де утримувалися відібрані свинки, відповідали встановленим гігієнічним нормативам – температура повітря була у межах 18–22 °С, відносна вологість – 65–70 %, концентрація вуглекислоти у повітрі не перевищувала 0,2 %, аміаку – 20 мг/м³, сірководню – 10 мг/м³. Освітленість приміщень була в межах 30–75 лк, а світловий коефіцієнт – 1:10.

Остаточну вибраковку ремонтних свинок проводили перед осіменінням у 8-місячному віці. З кожної групи тварин для осіменіння було вибрано по 30 голів.

Осіменіння свиноматок проводили нефракційним способом в індивідуальних станках, попередньо розбавляючи сперму трьох кнурів оптмус так, щоб в одній дозі об'ємом 100 мл містилося 3–4 млрд спермійів [2]. Після осіменіння свиноматок перші три дні утримували в індивідуальних станках у цеху осіменіння, а потім переводили у корпус для групового утримання на глибокій соломяній підстилці. У цех опоросу свиноматок переводили за 7 діб до очікуваного строку. У період поросності свиноматки знаходилися у схожих умовах годівлі та утримання. Для одержання другого опоросу були використані лише ті свиноматки, для яких перше осіменіння було плідним (по 15 голів з кожної групи). Відлучення порослят від свиноматок проводилось у 28-добовому віці.

У кожну групу відгодівельного молодняку, отриманого від піддослідних свиноматок за другий опорос, відбирали по 30 типових голів (15 кабаників і 15 свинок), яких відгодовували до 6-місячного віку. Усі відгодівельні тварини утримувалися на повністю щілинній підлозі.

Результати досліджень опрацьовані методом варіаційної статистики [4] з використанням персонального комп'ютера та програми Microsoft Excel.

Результати дослідження та їх обговорення. Відгодівельний молодняк, що був отриманий від піддослідних свиноматок за другий опорос мав відмінності у показниках живої маси під час вирощування та відгодівлі (табл. 1). Зокрема, поросята у 2- та 3-й дослідних групах як при народженні, так і у 21- та 28-добовому віці переважали ровесників контрольної групи відповідно на 1,3 і 4,6; 1,8 і 4,2 та 1,7 і 4,1 %. У цьому разі різниця між показниками живої маси поросят 3- та 1-ї груп була вірогідною ($p < 0,05$) у всі зазначені вікові періоди.

Поросята, отримані за другий опорос від свиноматок, які утримувалися під час вирощування на повністю щілинній підлозі та на глибокій незмінюваній солом'яній підстилці, за показниками живої маси у 3-місячному віці переважали ровесників, які були отримані від тварин, вирощених до парувального віку на частково щілинній підлозі, відповідно на 1,4 та 2,6 % ($p < 0,01$).

У 120-добовому віці перевага молодняку 2- та 3-ї дослідних груп за живою масою над аналогами 1-ї групи зросла і становила відповідно 4,7 та 5,9 % ($p < 0,001$), а у 150-добовому віці – 3,8 та 4,8 % ($p < 0,001$).

1. Жива маса піддослідного молодняку свиней, кг

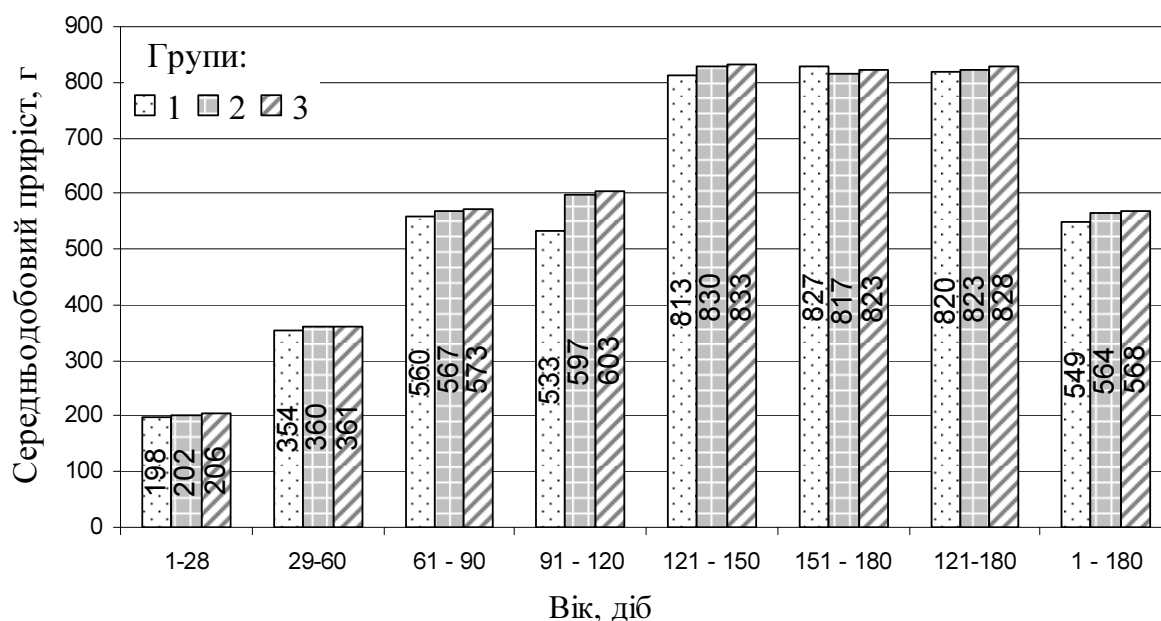
Вік, діб	Групи		
	1 контрольна	2 дослідна	3 дослідна
При народженні	1,52±0,02	1,54±0,02	1,59±0,02*
21	5,68±0,06	5,78±0,06	5,92±0,09*
28	7,07±0,11	7,19±0,07	7,36±0,09*
60	18,4±0,13	18,7±0,11	18,9±0,19*
90	35,2±0,22	35,7±0,29	36,1±0,31*
120	51,2±0,48	53,6±0,53***	54,2±0,60***
150	75,6±0,84	78,5±0,81*	79,2±0,95***
180	100,4±0,90	103,0±0,87*	103,9±1,09*

* $p < 0,05$; *** $p < 0,001$ порівняно з контрольною групою

При знятті з відгодівлі молодняк віком 180 діб, отриманий від свиноматок, які до 8-місячного віку утримувалися на повністю щілинній підлозі та на глибокій незмінюваній солом'яній підстилці, переважав аналогів, отриманих від тварин, вирощених на частково щілинній підлозі, відповідно на 2,6 та 3,5 % ($p < 0,05$). Слід відмітити, що підсвинки 2- та 3-ї дослідних груп досягали живої маси 100 кг відповідно на 3,2 та 4,3 доби, або на 1,8 та 2,5 % ($p < 0,05$) скоріше ніж контрольні.

Відгодівельний молодняк, отриманий від свиноматок усіх груп за другий опорос характеризувався і різними середньодобовими приростами живої маси упродовж усього періоду дослідження (рис. 1). Так, поросята-сисуні 2- та 3-ї дослідних груп переважали за середньодобовими приростами живої маси аналогів 1-ї групи відповідно на 2,0 та 4,0 %. У період від

29- до 60-добового віку поросят аналогічна перевага становила 1,7 та 2,0 %, а у 61–90-добовому віці – 1,3 та 2,3 %.

Середньодобовий приріст живої маси відгодівельного молодняку, отриманого від піддослідних свиноматок за другий опорос

У період від 91 до 120 доби життя молодняк 2- та 3-ї дослідних груп за середньодобовими приростами живої маси переважав аналогів контрольної групи відповідно на 64 та 70 г, або на 12,0 та 13,1 %. У цьому разі різниця в обох випадках була вірогідною ($p < 0,001$).

Найвищими середньодобовими приростами у період від 121 до 150 доби життя характеризувався відгодівельний молодняк 3-ї дослідної групи, який переважав тварин контрольної та 2-ї дослідної груп відповідно на 2,5 та 0,4 %.

Загалом до 6-місячного віку, середньодобові прирости відгодівельного молодняку, отриманого за другий опорос від свиноматок, яких вирощували на повністю щілинній підлозі та на глибокій солом'яній підстилці були вищими на 2,7 та 3,5 % ніж у молодняку, отриманого від маток, яких вирощували на частково щілинній підлозі.

Слід зазначити, що витрати комбікорму, кормових одиниць і протеїну на 1 кг приросту живої маси у молодняку 2- та 3-ї груп в усі періоди вирощування та відгодівлі, були меншими порівняно з тваринами контрольної групи (табл. 2).

Молодняк, отриманий за другий опорос від свиноматок, яких вирощували на повністю щілинній підлозі та на глибокій незмінюваній солом'яній підстилці, у 91–120-добовому віці затратив комбікорму на 1 кг приросту живої маси відповідно на 9,7 та 10,9 % менше ніж тварини контрольної групи.

2. Витрата корму на 1 кг приросту живої маси відгодівельним молодняком (на одну голову, без урахування материнського молока)

Групи	Витрати на 1 кг приросту живої маси	Вік, діб							
		1-28	29- 60	61 - 90	91 - 120	21- 150	151-180	121-180	1-180
1 контрольна	Комбікорму, кг	0,09	1,77	1,97	3,06	3,07	3,83	3,46	2,76
	Кормових одиниць	0,11	2,08	2,30	3,57	3,66	4,56	4,11	3,26
	Протеїну, г	17,6	316,4	331,3	490,0	430,3	536,3	483,7	413,3
2 дослідна	Комбікорму, кг	0,09	1,74	1,95	2,79	3,01	3,88	3,44	2,70
	Кормових одиниць	0,11	2,04	2,27	3,25	3,58	4,61	4,10	3,19
	Протеїну, г	17,3	310,9	327,4	446,9	421,7	542,9	481,8	404,3
3 дослідна	комбікорму, кг	0,09	1,74	1,92	2,76	3,00	3,85	3,42	2,67
	Кормових одиниць	0,11	2,04	2,25	3,22	3,57	4,58	4,07	3,16
	Протеїну, г	17,0	310,9	323,6	442,0	420,0	538,5	478,9	401,2

Загалом у свиней 2- і 3-ї груп, за період від народження до зняття з відгодівлі, затрати комбікорму на 1 кг приросту живої маси були відповідно на 2,2 та 3,4 % менші порівняно з ровесниками контрольної групи.

Висновки

1. Відгодівельний молодняк, отриманий за другий опорос від свиноматок, вирощених на глибокій підстилці та на повністю щілинній підлозі у приміщені з регульованим мікрокліматом, за живою масою і середньодобовим приростом відповідно на 3,5 та 2,6 % і 3,5 та 2,7 % переважає тварин, що були отримані від свиноматок, вирощених на частково щілинній підлозі.

2. У молодняку, одержаного від свиноматок, яких вирощували на повністю щілинній підлозі та на глибокій незмінюваній підстилці вік досягнення живої маси 100 кг зменшується відповідно на 3,2 та 4,3 доби та знижуються витрати комбікорму на 1 кг приросту живої маси відповідно на 2,2 та 3,2 %, порівняно з ровесниками, що були отримані від свиноматок, вирощених на частково щілинній підлозі.

Список літератури

1. Державна цільова програма підтримки розвитку українського села на період до 2015 року. – К. : Кабінет Міністрів України, 2007. – 102 с.
2. Інструкція з бонітування свиней; Інструкція з ведення племінного обліку у свинарстві. – К., 2003. – 64 с.
3. Максименко О. Ріст ремонтного молодняку свиней породи велика біла та ландрас залежно від умов утримання /О. Максименко //Тваринництво України. – 2005. – № 2. – С. 5–7.
4. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников / Плохинский Н.А. – М. : Колос, 1969. – 246 с.

5. Роурк Д. Выращивание свиней в арочных конструкциях в Манитобе / Д. Роурк // Сборник докладов Международной конференции «Возможности и перспективы альтернативного свиноводства» 7–10 декабря. – 2005. – С. 93–95.

6. Хаммер К. Содержание свиней с подстилкой и без нее / К. Хаммер // Немецкое птицеводство и свиноводство. – 1991. – С. 361–378.

7. Чертков Д. Д. Малозатратная технология кормления и содержания свиней при холодном методе их выращивания / Чертков Д. Д. – Днепропетровск : Изд. Ю. С. Овсянников, 2004. – 296 с.

Представлены основные результаты исследований по изучению продуктивности откормочного молодняка свиней, полученного во втором опоросе от свиноматок, которых при выращивании содержали в различных технологических условиях. Установлено, что выращивание свиноматок на полностью щелевом полу и на глубокой несменяемой подстилке по сравнению с содержанием на частично щелевом полу, способствует повышению показателей производительности полученного от них потомства.

Свиноматки, условия содержания, производительность, откормочный молодняк.

The basic results of the study of feeding performance of young pigs, in the second farrowing from sows, which when grown kept under different technological conditions. Found that breeding sows to fully slot floor and on deep litter unaltered compared with the content on partially slit floor improves performance indicators derived from them offspring.

Sows, housing conditions, performance, fattening young.